№ 131 Օգոստոսի 8 (20) 1879 Օգոստոսի 8 (20) № 131

ՈՒԹԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

ՄՇԱԿ

Տարեկան գինը 10 րուբլ, կէս տարվանը 6 րուբլ։

Բաժանորդագրվում են միայն խմբագրատան մէջ։

Նամակագրութիւնները պէտք է ուղղել Tiflis. Редакція „Мшакъ"

Խմբագրատունը բաց է ամեն օր 10—2 ժամ (Բացի կիրակի և տօն օրերից)

Յայտարարութիւն ընդունվում է ամեն լեզուով

Յայտարարութիւնների համար վճարւում են իւրաքանչիւր տողին 2 կոպէկ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թիւրքիա և արաբական տառերը.—Ներքին տեսութիւն. Նամակ Խոտանից. Ներքին լուրեր.—Արտաքին տեսութիւն. Իտալիա. [illegible]—Յայտարարութիւններ։

ԹԻՒՐՔԻԱ ԵՒ ԱՐԱԲԱԿԱՆ ՏԱՌԵՐԸ

Ինչքան փորձեր եղան պատմութեան մէջ դարձնել արաբական տառերը քաղաքակրթութեան միջոցներ և ազգերի մէջ գրագիտութեան տարածողներ,—այդ բոլոր փորձերը միշտ անաջող եղան և արաբական տառերը անկարող հանդիսացան ազգերի մէջ գրագիտութիւն տարածելու։ Այն ազգերը կամ ցեղերը, որոնք ընդունեցին արաբական տառագրութիւնը, նրանք միշտ մնացին տգէտ, անշուշտ, նրանց մէջ գրագիտութիւնը երբէք չը տարածվեց։

Դրա օրինակն մեզ է մահմեդական Թիւրքիան։

Թէպէտ այժմ Թիւրքիան կանգնած է քաղաքակիրթ երկիր դառնալ, կանգնած է իր պետական ազգային կազմակերպութեան մէջ փոփոխութիւններ անել, յայտնում է հզօր սահմանադրական երկիր դառնալ։

Սահմանադրութեան գաղափարի հետ կապված է ժողովրդի, ազգի ամբողջութեան ներկայացուցչութիւնը, ազգի գիտակցական ձգտումը դարգացումը, ուրեմն սահմանադրական երկրում ազգը ընտրում է իր պետական օրգանը, իր ազգային ժողովը, իր ներկայացուցիչները, ազգը ինքն իրան է կառավարում... Ասել կարելի է, միթէ, որ ազգը ինքն իրան կառավարէ, եթէ նա տգէտ է, եթէ նա անգրագէտ է։ Ի հարկէ ոչ։

Ուրեմն նախ պէտք է ազգի մէջ գրագիտութիւն տարածել։

Իսկ աշխ ինչքան դժար է, որ Թիւրքիան չը կարողացաւ իր ժողովրդի մէջ գրագիտութիւն տարածել, որովհետև գրագիտութիւն ազգերի մէջ տարածելուն միշտ արգելում էին թիւրքաց լեզուի մէջ ընդունված արաբական տառերը։

Արաբական տառերով մի բան կարդալու համար հարկաւոր է կէսերի առնուազն կէսը նախապէս իմանալ և երկրորդ կէսը կարդալու մէջ փորձվելուն, մինչև որ ժամանակ չէ մնում նոյն խօսք ընթերցանութեան...

Այդ պատճառով եթէ Թիւրքիան կանգնած է առաջադէմ, լուսաւորված, սահմանադրական երկիր դառնալ, նա նախ և առաջ պէտք է փոխի իր պետական և ազգային լեզուի տառադարձութիւնը, որպէս զի կարողանայ գրագիտութիւն տարածել ժողովրդի մէջ։

Դրա մեր գալը նոր աշխարհակալներ հետքերը գալ չէ։ Պէտք է ազգերի եղած տառերից ընդունել ազգէն պատրաստ մի այբուբենարան։

Լատիներէն, յունարէն, կամ սլաւոներէն տառերը յարմար չեն թիւրքաց լեզուի պէս մի ամբողջական լեզուի հնչիւնները արտայայտելու համար։

Մինակ տառեր, որոնցով շատ հեշտ կը լինէր արտայայտել թիւրքաց լեզուի գրութիւնը և մահմեդական ազգերի մէջ իր մայրենի լեզուով գրագիտութիւն տարածել,—դրանք հայոց լեզուի տառերն են, դա հայոց այբուբենարանն է։

Մտածում որ հայոց տառերով թիւրքաց գրքեր հրատարակելու բաւականաչափ փորձ աշխ յաջողվեցաւ Կ. Պոլսի մէջ։

Եթէ Թիւրքիան կանգնած է լուսաւորված, առաջադէմ, քաղաքակիրթ, սահմանադրական երկիր դառնալ, նա պէտք է աշխատի նախ և առաջ գրագիտութիւն տարածել ազգերի մէջ։ Իսկ դա նա այդ բան հասկանալ և հասկանալ որ արաբական տառերով երբէք մահմեդական ազգերի մէջ գրագիտութիւն չի տարածվի։

Թող թիւրքաց աշխարհիկներ հասարակ իր նոր կրթական բարեկարգութեան, որ ուշէ գաղ չունի լուսաւորութեան հետ, թողնի ներկայացուցիչները և քաղաքացիներ իր ազգային և պետական լեզուի մէջ հայոց այբուբենարանը։

Այն ժամանակ գրագիտութիւնը տարածել կը տարածվի գաւառով անշուշտ մեծացած մահմեդական ժողովրդի մէջ և թիւրքիան արագ քայլերով առաջ կընթանայ ընդհանուր մարդկային լուսաւորութեան շաւղի վրա։

Դ. Ա.

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՆԱՄԱԿ ԽՈՏԱՆԻՑ

Վան, 4 յուլիսի

[illegible] 10-ին [illegible] 13,000-ի [illegible] 16-ին [illegible]

[illegible]

(Շարունակութիւնը)

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԹԻՖԼԻՍԻՑ [illegible] 5000 րուբլ [illegible]

ԹԻՖԼԻՍԻՑ [illegible]

[illegible]

Գ. [illegible]

[illegible]

ԹԻՖԼԻՍԻ [illegible]

ՇԱՄԱԽԻԻ [illegible] 1-ն յունվարի 1878 թուակ. [illegible] 552 րուբ. 19 կ. [illegible] 81 րուբ. 78 կ. [illegible] 633 րուբ. 97 կ. 1878 թ. [illegible] 69 րուբ. 43 կ. [illegible] 1-ն յունվարի 1879 թ. [illegible] 564 րուբ. 54 կ. Առ 1-ն յունվարի 1878 թ. [illegible] 648 [illegible] 1364 [illegible] 16 [illegible] 1879 թ. յունվարի 1-ին [illegible] 652 [illegible] 1380 [illegible] 1370 րուբ. 21 կոպէկ 1878 թ. [illegible] 184 [illegible] 14 [illegible]

ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԻՏԱԼԻԱ

[illegible]

[illegible] 3,000 [illegible]

[illegible]

[illegible] 25,000 [illegible]

[illegible]

Նրանք առանձին հնարքներ գործ դնեն «Italia irredenta» լրագրի մէջ տպված յոդուածներին վերա։

«Gazetta d'Italia» լրագիրը հաստատում է, որ պ. Կաղդին Ալբերտի գնացածը կանխակ է պ. Մանինիին։ Թագաւորը պ. Կաղդին, Վիլլայի և բարեկիրթ պաշտօնեաներին դնում ճիշտ ուրախութեան տակ, որի համար նրանք իրաւունք ունին ուրախանալու։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

—

Մի քանի ժամանակ է, որ Գերմանիայում պատասխանատու լրագրներից ոմանք և նրանց ամեն լրացիչ համար մի քանի տարի բանտ են սպառնում պատասխանատուներին հանձնարարել ոմանց ի պ. Լասկէր հետևելով պ. Բենինգենի պնդմանը, կամենում է մի օրէնք դրդռացնել պատասխանատուների ապտրկելոյ։ Վերջին պատասխանատուների մի լրագիր ցուցրել հաստատ մեղ այդ լուրը։ Ասելին անպատճէն այդ լուրը շատ զարմանալի չը թւում։ բայց միայն պատասխանատու խմբագրութեան վերաբերմամբ։ Ասելին անպատճէն այդ լուրը ցոյց է տալիս, որ Բենինգենի պնդմանը հաստատուած է, և նրա հետևողները ուզում են նրան ամրացնել։ Վերջին պնդմունքները մի քանի օրից ի վեր սկսել են ամենայն ուժով տարածուել։ Ասում են, որ Բենինգենի պնդմունքը ընդունելի է թագաւորի համար, որ Բենինգենի պնդմունքը ընդունելի է Բիսմարկի համար, որ Բենինգենի պնդմունքը ընդունելի է Մոլտկէի համար, որ Բենինգենի պնդմունքը ընդունելի է Ռոնի համար, որ Բենինգենի պնդմունքը ընդունելի է Կամպհաուզենի համար, որ Բենինգենի պնդմունքը ընդունելի է Դելբրիւկի համար, որ Բենինգենի պնդմունքը ընդունելի է Լասկէրի համար, որ Բենինգենի պնդմունքը ընդունելի է Բենինգենի համար։ Ասում են, որ Բենինգենի պնդմունքը ընդունելի է Բենինգենի համար, որ Բենինգենի պնդմունքը ընդունելի է Բենինգենի համար, որ Բենինգենի պնդմունքը ընդունելի է Բենինգենի համար։

ԻՏԱԼԻԱ

—

«Nouse Presse» լրագրի Ն. Պարի քաղաքական գրում է, թէ Ալբերտ-Ալեքսանդրիա-Ֆերրարա երկաթուղի է իրաւ Ասորեստանի և Միջագետքի հետ հաղորդակցութեան համար, և ամենից իրաւունք ունի ստանալ պետական երաշխաւորութիւն։

Ասում են, որ պ. Լոնգոնա Կրիշպիի հետ հանդիպումի մասին չլսուելով պատճառ է տալիս, և բայց այդ ժամանակ նա ամենևին հաստատական յոյսեր ունէր։ Վերջին ժամանակներս նա չէր նկատ մի սխալանք տալ, և պէտք է խոստովանել, որ այդ սխալանքը մեծ նշանակութիւն ունէր, պատճառ լինելով որ Լոնգոնի հանգստանայ, որ նա ընդհանրապէս ընդունուած չէ։ Նա ընդհարի ազգային լրագրերից ոմանց, այն է 2300 մարդ 3000-ից գէմ ևս մի քանի հազարներ կը և մի որիշ ազգային հանդիսացաւ, որ ընդունուած է, որ միայն 1,600 մարդ ասացաւ, բայց դա նշանակում է նրանով, որ 1878 թ-ի հանդիսացած ասացած մարդիկ ասացած ասացած։

ՔՈՒՐԴԻԱ

—

«Nouse Presse» լրագրի Ն. Պարի քաղաքական գրում է, թէ Ալբերտ-Ալեքսանդրիա-Ֆերրարա երկաթուղի է իրաւ Ասորեստանի և Միջագետքի հետ հաղորդակցութեան համար, և ամենից իրաւունք ունի ստանալ պետական երաշխաւորութիւն։

Ասում են, որ պ. Լոնգոնա Կրիշպիի հետ հանդիպումի մասին չլսուելով պատճառ է տալիս, և բայց այդ ժամանակ նա ամենևին հաստատական յոյսեր ունէր։ Վերջին ժամանակներս նա չէր նկատ մի սխալանք տալ, և պէտք է խոստովանել, որ այդ սխալանքը մեծ նշանակութիւն ունէր, պատճառ լինելով որ Լոնգոնի հանգստանայ, որ նա ընդհարի ազգային լրագրերից ոմանց, այն է 2300 մարդ 3000-ից գէմ ևս մի քանի հազարներ կը և մի որիշ ազգային հանդիսացաւ, որ ընդունուած է, որ միայն 1,600 մարդ ասացաւ, բայց դա նշանակում է նրանով, որ 1878 թ-ի հանդիսացած ասացած մարդիկ ասացած ասացած։

Ալբերտ-Ալեքսանդրիա-Ֆերրարա երկաթուղի է իրաւ Ասորեստանի և Միջագետքի հետ հաղորդակցութեան համար, և ամենից իրաւունք ունի ստանալ պետական երաշխաւորութիւն։

Ասում են, որ պ. Լոնգոնա Կրիշպիի հետ հանդիպումի մասին չլսուելով պատճառ է տալիս, և բայց այդ ժամանակ նա ամենևին հաստատական յոյսեր ունէր։ Վերջին ժամանակներս նա չէր նկատ մի սխալանք տալ, և պէտք է խոստովանել, որ այդ սխալանքը մեծ նշանակութիւն ունէր, պատճառ լինելով որ Լոնգոնի հանգստանայ, որ նա ընդհարի ազգային լրագրերից ոմանց, այն է 2300 մարդ 3000-ից գէմ ևս մի քանի հազարներ կը և մի որիշ ազգային հանդիսացաւ, որ ընդունուած է, որ միայն 1,600 մարդ ասացաւ, բայց դա նշանակում է նրանով, որ 1878 թ-ի հանդիսացած ասացած մարդիկ ասացած ասացած։

Ալբերտ-Ալեքսանդրիա-Ֆերրարա երկաթուղի է իրաւ Ասորեստանի և Միջագետքի հետ հաղորդակցութեան համար, և ամենից իրաւունք ունի ստանալ պետական երաշխաւորութիւն։

Ասում են, որ պ. Լոնգոնա Կրիշպիի հետ հանդիպումի մասին չլսուելով պատճառ է տալիս, և բայց այդ ժամանակ նա ամենևին հաստատական յոյսեր ունէր։ Վերջին ժամանակներս նա չէր նկատ մի սխալանք տալ, և պէտք է խոստովանել, որ այդ սխալանքը մեծ նշանակութիւն ունէր, պատճառ լինելով որ Լոնգոնի հանգստանայ, որ նա ընդհարի ազգային լրագրերից ոմանց, այն է 2300 մարդ 3000-ից գէմ ևս մի քանի հազարներ կը և մի որիշ ազգային հանդիսացաւ, որ ընդունուած է, որ միայն 1,600 մարդ ասացաւ, բայց դա նշանակում է նրանով, որ 1878 թ-ի հանդիսացած ասացած մարդիկ ասացած ասացած։

Ալբերտ-Ալեքսանդրիա-Ֆերրարա երկաթուղի է իրաւ Ասորեստանի և Միջագետքի հետ հաղորդակցութեան համար, և ամենից իրաւունք ունի ստանալ պետական երաշխաւորութիւն։

Ասում են, որ պ. Լոնգոնա Կրիշպիի հետ հանդիպումի մասին չլսուելով պատճառ է տալիս, և բայց այդ ժամանակ նա ամենևին հաստատական յոյսեր ունէր։ Վերջին ժամանակներս նա չէր նկատ մի սխալանք տալ, և պէտք է խոստովանել, որ այդ սխալանքը մեծ նշանակութիւն ունէր, պատճառ լինելով որ Լոնգոնի հանգստանայ, որ նա ընդհարի ազգային լրագրերից ոմանց, այն է 2300 մարդ 3000-ից գէմ ևս մի քանի հազարներ կը և մի որիշ ազգային հանդիսացաւ, որ ընդունուած է, որ միայն 1,600 մարդ ասացաւ, բայց դա նշանակում է նրանով, որ 1878 թ-ի հանդիսացած ասացած մարդիկ ասացած ասացած։

ՍՊԱՆԻԱ

—

«Nouse Presse» լրագրի Ն. Պարի քաղաքական գրում է, թէ Ալբերտ-Ալեքսանդրիա-Ֆերրարա երկաթուղի է իրաւ Ասորեստանի և Միջագետքի հետ հաղորդակցութեան համար, և ամենից իրաւունք ունի ստանալ պետական երաշխաւորութիւն։

Ասում են, որ պ. Լոնգոնա Կրիշպիի հետ հանդիպումի մասին չլսուելով պատճառ է տալիս, և բայց այդ ժամանակ նա ամենևին հաստատական յոյսեր ունէր։ Վերջին ժամանակներս նա չէր նկատ մի սխալանք տալ, և պէտք է խոստովանել, որ այդ սխալանքը մեծ նշանակութիւն ունէր, պատճառ լինելով որ Լոնգոնի հանգստանայ, որ նա ընդհարի ազգային լրագրերից ոմանց, այն է 2300 մարդ 3000-ից գէմ ևս մի քանի հազարներ կը և մի որիշ ազգային հանդիսացաւ, որ ընդունուած է, որ միայն 1,600 մարդ ասացաւ, բայց դա նշանակում է նրանով, որ 1878 թ-ի հանդիսացած ասացած մարդիկ ասացած ասացած։

Ալբերտ-Ալեքսանդրիա-Ֆերրարա երկաթուղի է իրաւ Ասորեստանի և Միջագետքի հետ հաղորդակցութեան համար, և ամենից իրաւունք ունի ստանալ պետական երաշխաւորութիւն։

Ասում են, որ պ. Լոնգոնա Կրիշպիի հետ հանդիպումի մասին չլսուելով պատճառ է տալիս, և բայց այդ ժամանակ նա ամենևին հաստատական յոյսեր ունէր։ Վերջին ժամանակներս նա չէր նկատ մի սխալանք տալ, և պէտք է խոստովանել, որ այդ սխալանքը մեծ նշանակութիւն ունէր, պատճառ լինելով որ Լոնգոնի հանգստանայ, որ նա ընդհարի ազգային լրագրերից ոմանց, այն է 2300 մարդ 3000-ից գէմ ևս մի քանի հազարներ կը և մի որիշ ազգային հանդիսացաւ, որ ընդունուած է, որ միայն 1,600 մարդ ասացաւ, բայց դա նշանակում է նրանով, որ 1878 թ-ի հանդիսացած ասացած մարդիկ ասացած ասացած։

Ալբերտ-Ալեքսանդրիա-Ֆերրարա երկաթուղի է իրաւ Ասորեստանի և Միջագետքի հետ հաղորդակցութեան համար, և ամենից իրաւունք ունի ստանալ պետական երաշխաւորութիւն։

Ասում են, որ պ. Լոնգոնա Կրիշպիի հետ հանդիպումի մասին չլսուելով պատճառ է տալիս, և բայց այդ ժամանակ նա ամենևին հաստատական յոյսեր ունէր։ Վերջին ժամանակներս նա չէր նկատ մի սխալանք տալ, և պէտք է խոստովանել, որ այդ սխալանքը մեծ նշանակութիւն ունէր, պատճառ լինելով որ Լոնգոնի հանգստանայ, որ նա ընդհարի ազգային լրագրերից ոմանց, այն է 2300 մարդ 3000-ից գէմ ևս մի քանի հազարներ կը և մի որիշ ազգային հանդիսացաւ, որ ընդունուած է, որ միայն 1,600 մարդ ասացաւ, բայց դա նշանակում է նրանով, որ 1878 թ-ի հանդիսացած ասացած մարդիկ ասացած ասացած։

ՄԱՍԱԿԻ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԻՑ

Ս. Պետերբուրգ, 4 օգոստ։ «Правит. Вѣстн.» լրագիրը հաղորդում է, որ պետական Սկզբունքի ընդհանուր հաշուի վերաբերեալ հարցերի խնդիրը Միջին գործադիր կոմիտեի նախագահութեան վերաբերեալ հարցերի խնդիրը (պետական) տալ հանձնաժողովի համար։ Նախագահութեան հանձնաժողովի համար։ Նախագահութեան հանձնաժողովի համար։ Նախագահութեան հանձնաժողովի համար։ Նախագահութեան հանձնաժողովի համար։ Նախագահութեան հանձնաժողովի համար։ Նախագահութեան հանձնաժողովի համար։

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ես ստորագրեալս յայտնում եմ, որ ես ստացել եմ Թիֆլիսի քաղաքային վարչութեան հրամանով ինձ յանձնուած Ալեքսանդրեան հրապարակում գտնուող իմ տան համար 1870 թուի համար 1870 թուի համար 1870 թուի համար 1870 թուի համար 1870 թուի համար 1870 թուի համար 1870 թուի համար։

Ալեքսանդրեան հրապարակ, № 18 տան տէր՝ Ալեքսանդր Ալեքսանդրեան Ալեքսանդրեան։

3—2

Ես ստորագրեալս յայտնում եմ, որ ես ստացել եմ Թիֆլիսի քաղաքային վարչութեան հրամանով ինձ յանձնուած Ալեքսանդրեան հրապարակում գտնուող իմ տան համար 1870 թուի համար 1870 թուի համար 1870 թուի համար 1870 թուի համար 1870 թուի համար 1870 թուի համար 1870 թուի համար։

Ալեքսանդրեան հրապարակ, № 18 տան տէր՝ Ալեքսանդր Ալեքսանդրեան Ալեքսանդրեան։

3—2

Ես ստորագրեալս յայտնում եմ, որ ես ստացել եմ Թիֆլիսի քաղաքային վարչութեան հրամանով ինձ յանձնուած Ալեքսանդրեան հրապարակում գտնուող իմ տան համար 1870 թուի համար 1870 թուի համար 1870 թուի համար 1870 թուի համար 1870 թուի համար 1870 թուի համար 1870 թուի համար։

Ալեքսանդրեան հրապարակ, № 18 տան տէր՝ Ալեքսանդր Ալեքսանդրեան Ալեքսանդրեան։

4—1

Ես ստորագրեալս յայտնում եմ, որ ես ստացել եմ Թիֆլիսի քաղաքային վարչութեան հրամանով ինձ յանձնուած Ալեքսանդրեան հրապարակում գտնուող իմ տան համար 1870 թուի համար 1870 թուի համար 1870 թուի համար 1870 թուի համար 1870 թուի համար 1870 թուի համար 1870 թուի համար։

Ալեքսանդրեան հրապարակ, № 18 տան տէր՝ Ալեքսանդր Ալեքսանդրեան Ալեքսանդրեան։

7—7

Дозволено Цензурою 7 Августа 1870 г. Тифлисъ

Издатель Н. Н. Муравьевъ

Типографія А. А. Михельсона